

ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2016/2383**ze dne 21. prosince 2016****o podpoře poskytované Unií na činnosti Mezinárodní agentury pro atomovou energii v oblastech jaderného zabezpečení a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na článek 28 a čl. 31 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Evropská rada přijala dne 12. prosince 2003 strategii Evropské unie proti šíření zbraní hromadného ničení (dále jen „strategie“), která v kapitole III obsahuje seznam opatření, jež mají být přijata v Unii i ve třetích zemích za účelem boje proti tomuto šíření.
- (2) Unie tuto strategii aktivně provádí a uplatňuje opatření uvedená v kapitole III strategie, zejména uvolňováním finančních zdrojů na podporu konkrétních projektů řízených mnohostrannými institucemi, jako je Mezinárodní agentura pro atomovou energii (MAAE).
- (3) Dne 17. listopadu 2003 přijala Rada společný postoj 2003/805/SZBP ⁽¹⁾ o dosažení univerzality a posílení mnohostranných dohod v oblasti nešíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů. Uvedený společný postoj mimo jiné vyzývá k podpoře uzavírání dohod o komplexních zárukách a dodatkových protokolů v rámci MAAE a zavazuje Unii k činnosti směřující k tomu, aby se dohody o komplexních zárukách a dodatkové protokoly staly normou pro ověřovací systém MAAE.
- (4) Dne 17. května 2004 přijala Rada společnou akci 2004/495/SZBP ⁽²⁾ o podpoře činností MAAE podle jejího Programu jaderného zabezpečení a v rámci provádění strategie.
- (5) Dne 18. července 2005 přijala Rada společnou akci 2005/574/SZBP ⁽³⁾ o podpoře činností MAAE v oblasti jaderného zabezpečení a kontroly a v rámci provádění strategie.
- (6) Dne 12. června 2006 přijala Rada společnou akci 2006/418/SZBP ⁽⁴⁾ o podpoře činností MAAE v oblasti jaderného zabezpečení a kontroly a v rámci provádění strategie.
- (7) Dne 14. dubna 2008 přijala Rada společnou akci 2008/314/SZBP ⁽⁵⁾ o podpoře činností MAAE v oblasti jaderného zabezpečení a kontroly a v rámci provádění strategie.

⁽¹⁾ Společný postoj Rady 2003/805/SZBP ze dne 17. listopadu 2003 o dosažení univerzality a posílení mnohostranných dohod v oblasti nešíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů (Úř. věst. L 302, 20.11.2003, s. 34).

⁽²⁾ Společná akce Rady 2004/495/SZBP ze dne 17. května 2004 o podpoře činností MAAE podle jejího Programu jaderného zabezpečení a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 182, 19.5.2004, s. 46).

⁽³⁾ Společná akce Rady 2005/574/SZBP ze dne 18. července 2005 o podpoře činností MAAE v oblasti jaderného zabezpečení a kontroly a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 193, 23.7.2005, s. 44).

⁽⁴⁾ Společná akce Rady 2006/418/SZBP ze dne 12. června 2006 o podpoře činností MAAE v oblasti jaderného zabezpečení a kontroly a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 165, 17.6.2006, s. 20).

⁽⁵⁾ Společná akce Rady 2008/314/SZBP ze dne 14. dubna 2008 o podpoře činností MAAE v oblasti jaderného zabezpečení a kontroly a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 107, 17.4.2008, s. 62).

- (8) Dne 27. září 2010 přijala Rada rozhodnutí 2010/585/SZBP⁽¹⁾ o podpoře činností MAAE v oblasti jaderného zabezpečení a kontroly a v rámci provádění strategie.
- (9) Dne 21. října 2013 přijala Rada rozhodnutí 2013/517/SZBP⁽²⁾ o podpoře činností MAAE v oblasti jaderného zabezpečení a kontroly a v rámci provádění strategie.
- (10) Dne 8. května 2016 vstoupila v platnost změna Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů. Unie a její členské státy změnu podporovaly prostřednictvím diplomatického úsilí a financování činností MAAE v tomto ohledu. V návaznosti na vstup změny v platnost je zapotřebí vytrvalého úsilí k zajištění jejího vnitrostátního vymáhání a všeobecné platnosti.
- (11) MAAE sleduje stejné cíle, jako jsou cíle uvedené v 3. až 10. bodu odůvodnění, prováděním svého plánu pro jaderné zabezpečení, který je v plné míře financován z dobrovolných příspěvků do Fondu jaderného zabezpečení MAAE.
- (12) Unie je odhodlána posílit jaderné zabezpečení po celém světě a je připravena i nadále v tomto ohledu pomáhat třetím zemím. Unie vítá nedávné kroky přijaté v zájmu posílení Programu jaderného zabezpečení MAAE, jakož i Mezinárodní konferenci o jaderném zabezpečení: závazky a akce, pořádané MAAE ve dnech 5. až 9. prosince 2016. Cílem Unie je zachovat udržitelnost a účinnost provádění společných akcí 2004/495/SZBP, 2005/574/SZBP, 2006/418/SZBP, 2008/314/SZBP a rozhodnutí 2010/585/SZBP na podporu plánů MAAE pro jaderné zabezpečení (dále jen „předchozí společné akce a rozhodnutí“) a je odhodlána poskytnout další podporu v souvislosti s přijetím plánu MAAE pro jaderné zabezpečení na období let 2018–2021. Činnost bude úzce koordinována s iniciativou týkající se středisek excelence EU v chemické, biologické, radiologické a jaderné oblasti, jakož i s dalšími iniciativami a programy, aby se zamezilo zdvojení úsilí a dosáhlo co největší nákladové efektivnosti a trvalého snižování rizika.
- (13) Technické provádění tohoto rozhodnutí by mělo být svěřeno MAAE, která by vzhledem ke svým dlouholetým a obecně uznávaným odborným znalostem v oblasti jaderného zabezpečení mohla významně posílit relevantní kapacity v cílových zemích. Projekty mohou být v podobě, v jaké je podporuje Unie, financovány pouze prostřednictvím dobrovolných příspěvků do Fondu jaderného zabezpečení MAAE. Tyto příspěvky, které Unie poskytne, významným způsobem napomohou MAAE hrát ústřední roli v oblasti jaderného zabezpečení spočívající v podpoře úsilí jednotlivých zemí při plnění jejich povinností v oblasti jaderného zabezpečení.
- (14) Odpovědnost za jaderné zabezpečení v rámci každého státu spočívá zcela na příslušném státu,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Pro účely okamžitého a praktického provedení některých prvků strategie podporuje Unie činnosti MAAE v oblasti jaderného zabezpečení, aby prosazovala tyto cíle:

- a) dosáhnout pokroku na cestě k dosažení všeobecné platnosti mezinárodních nástrojů v oblasti nešíření a jaderného zabezpečení;
- b) pomoci státům při zřizování vlastních technických, vědeckých a lidských kapacit, nezbytných pro účinné a udržitelné jaderné zabezpečení;
- c) posílit kapacity za účelem předcházení trestným nebo úmyslným neoprávněným činům využívajícím jaderné nebo jiné radioaktivní materiály mimo regulační kontrolu, jakož i za účelem odhalování těchto činů a reakce na ně a v zájmu ochrany osob, majetku a životního prostředí před těmito činy;
- d) zesílit detekci a potírání nedovoleného obchodování s jadernými a jinými radioaktivními materiály;
- e) přispět k počítačové bezpečnosti v jaderné oblasti;

⁽¹⁾ Rozhodnutí Rady 2010/585/SZBP ze dne 27. září 2010 na podporu činností MAAE v oblasti jaderného zabezpečení a kontroly a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 259, 1.10.2010, s. 10).

⁽²⁾ Rozhodnutí Rady 2013/517/SZBP ze dne 21. října 2013 o podpoře poskytované Uníí na činnosti Mezinárodní agentury pro atomovou energii v oblasti jaderného zabezpečení a kontroly a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení (Úř. věst. L 281, 23.10.2013, s. 6).

- f) posílit zabezpečení radioaktivních zdrojů, umístit je do bezpečných a zabezpečených úložišť v zemích, které potřebují podporu, včetně vracení do země původu nebo dodavateli;
 - g) posílit fyzickou ochranu jaderných a jiných radioaktivních materiálů.
2. Projekty jsou zaměřeny na:
- a) zajištění udržitelnosti a účinnosti podpory poskytované prostřednictvím předchozích společných akcí a rozhodnutí;
 - b) posílení vlastní infrastruktury podpory jaderného zabezpečení jednotlivých států;
 - c) posílení legislativního a regulačního rámce jednotlivých států;
 - d) posílení systémů jaderného zabezpečení a opatření pro jaderné a jiné radioaktivní materiály;
 - e) posílení institucionálních infrastruktur a schopností jednotlivých států v oblasti zacházení s jadernými a radioaktivními materiály mimo regulační kontrolu;
 - f) posílení reakce a odolnosti států vůči kyberkriminalitě a zmírnění jejího dopadu na jaderné zabezpečení;
 - g) zlepšení vzdělávacích a školicích kapacit v oblasti jaderného zabezpečení;
 - h) zajištění soustředěné a vytrvalé podpory pro provádění a všeobecné uplatnění změny Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů.
3. Přípravy pro toto rozhodnutí vycházejí z informací, které již má MAAE k dispozici a z výsledků úkolů prováděných podle předchozích společných akcí a rozhodnutí.
4. Podrobný popis projektů je uveden v příloze. Seznam cílových zemí se zakládá na definici potřeb v návaznosti na analýzu nedostatků vyplývajících ze stávajících integrovaných plánů na podporu jaderného zabezpečení (INSSP), nebo na základě návrhu přijatého sekretariátem MAAE. Seznam přijímajících zemí a subregionů by měl být stanoven členskými státy Unie na základě konzultace s MAAE.

Článek 2

1. Za provádění tohoto rozhodnutí odpovídá vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“).
2. Projekty uvedené v čl. 1 odst. 2 provádí MAAE jakožto provádějící subjekt. Tento úkol plní pod vedením vysokého představitele. Za tímto účelem uzavře vysoký představitel s MAAE nezbytná ujednání.

Článek 3

1. Finanční referenční částka na provádění projektů uvedených v čl. 1 odst. 2 činí 9 361 204,23 EUR.
2. Výdaje financované částkou stanovenou v odstavci 1 jsou spravovány v souladu s postupy a pravidly, kterými se řídí rozpočet Unie.
3. Na řádnou správu výdajů uvedených v odstavci 1 dohlíží Komise. Za tímto účelem uzavře s MAAE dohodu o financování. Tato finanční dohoda stanoví, že MAAE zajistí viditelnost příspěvku Unie úměrnou jeho výši.

4. Komise usiluje o uzavření finanční dohody uvedené v odstavci 3 co nejdříve po vstupu tohoto rozhodnutí v platnost. Informuje Radu o veškerých obtížích v tomto procesu a o dni uzavření finanční dohody.

Článek 4

1. Vysoký představitel podává Radě zprávy o provádění tohoto rozhodnutí na základě pravidelných zpráv vypracovávaných MAAE. Tyto zprávy tvoří základ hodnocení provedeného Radou.
2. Komise informuje o finančních aspektech provádění projektů podle čl. 1 odst. 2.

Článek 5

1. Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.
2. Pozbývá platnosti 36 měsíců ode dne uzavření dohody o financování mezi Komisí a MAAE nebo 12 měsíců ode dne přijetí, nebude-li dohoda o financování v této lhůtě uzavřena.

V Bruselu dne 21. prosince 2016.

Za Radu
předseda
M. LAJČÁK

PŘÍLOHA

Podpora poskytovaná Uníí na činnosti MAAE v oblasti jaderného zabezpečení a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení

Způsobilost a výběr přijímacích států

Mezi státy způsobilé pro získání podpory podle tohoto rozhodnutí patří všechny členské státy MAAE, jež potřebují podporu v oblasti jaderného zabezpečení, s výhradou rozhodnutí Unie vycházejícího z návrhu MAAE. MAAE může iniciovat změny návrhu prostřednictvím písemného sdělení určeného Unii uvádějícího odůvodnění navrhovaných změn. Tyto změny budou provedeny po souhlasu Unie. Výběr přijímacích států (dále jen „prijímací země“), jak je uveden v tomto rozhodnutí, by měl být založen na hodnocení a údajích, které jsou již MAAE k dispozici a které byly získány rovněž na základě předchozích rozhodnutí Rady a po konzultaci s příslušnými útvary Rady, s cílem zajistit maximální dopad přijatých opatření. Bude probíhat úzká koordinace s iniciativou zaměřenou na střediska excelence, s projekty financovanými Evropskou komisí i s dalšími iniciativami a programy s cílem předcházet zdvojení a maximalizovat nákladovou efektivitu a v zájmu dalšího snižování rizika prostřednictvím setkání vedoucích pracovníků středisek excelence EU v chemické, biologické, radiologické a jaderné oblasti v rámci výročních zasedání mezi společným výzkumným střediskem a sekretariátem MAAE a při výročním plenárním zasedání národních center na podporu jaderného zabezpečení (NSSC). Použití finančních prostředků pro konkrétní činnosti bude v souladu s prioritami Unie a předmětem pravidelných předběžných konzultací. Některé činnosti, jako jsou regionální výcvikové kurzy a mezinárodní výcvikové kurzy (RTC a ITC), budou pořádány státy jinými než přijímacími zeměmi. To představuje příspěvek hostitelského státu k činnostem MAAE.

Každý projekt zahrnuje seznam potenciálních přijímacích zemí dohodnutý mezi Uníí a MAAE. Projekty budou prováděny ve vybraných státech dotčených regionů a mohou zahrnovat činnosti v těchto oblastech:

1. udržitelnost a účinnost podpory poskytované prostřednictvím předchozích společných akcí a rozhodnutí;
2. posílení vlastních infrastruktur podpory jaderného zabezpečení jednotlivých států;
3. posílení legislativního a regulačního rámce příslušných států;
4. posílení systémů jaderného zabezpečení a opatření pro jaderné a jiné radioaktivní materiály;
5. posílení institucionálních infrastruktur a schopností jednotlivých států v oblasti zacházení s jadernými a radioaktivními materiály mimo regulační kontrolu;
6. posílení reakce příslušných států na kyberkriminalitu a jejich odolnosti vůči ní, jakož i zmiřnění jejího dopadu na vnitrostátní bezpečnost a jaderné zabezpečení;
7. vyřešení zabezpečení radioaktivních zdrojů jejich vracením do místa původu;
8. preventivní a ochranná opatření proti hrozbám zevnitř a evidence a kontrola jaderných materiálů.

I. PROJEKTY

Projekt 1:

Podpora provádění změny Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů

Změna Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů vstoupila v platnost dne 8. května 2016. Změna státy právně zavazuje, aby zavedly, prováděly a udržovaly vhodný režim fyzické ochrany založený na 12 základních zásadách a použitelný pro jaderné materiály a jaderná zařízení v jejich pravomoci při jejich používání, skladování a dopravu pro mírové domácí účely. Projekt se zaměří na provádění, budování kapacit a dosažení všeobecné platnosti změny Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů. Rovněž strany právně zavazuje, aby chránily jaderná zařízení a materiály při jejich používání pro mírové vnitrostátní účely, uskladnění a dopravě a stanoví také rozšířenou spolupráci mezi státy, pokud jde o rychlá opatření zaměřená na lokalizaci a opětovné získání odcizeného nebo chybějícího jaderného materiálu, zmiřňování případných radiologických důsledků sabotáže a předcházení souvisejících trestných činů a boj proti nim.

Účel projektu:

- podpořit provádění změny Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů;
- posílit vnitrostátní legislativní a regulační rámec, jakož i kapacitu států pro rozvoj výměny osvědčených postupů na regionální úrovni, které se týkají jakéhokoli orgánu zapojeného do zabezpečení jaderných a pod regulační kontrolou i mimo ni;
- poskytnout státům nákladově efektivní prostředky, které jim pomohou při plnění vnitrostátních, regionálních a mezinárodních povinností, jakož i při přijímání závazných a mezinárodních právních nástrojů;
- posílit další mezinárodní spolupráci v zájmu zavedení účinných opatření pro fyzickou ochranu jaderných materiálů a jaderných zařízení v souladu s vnitrostátním právem každého státu a v rámci změny Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů.

Popis projektu:

- činnosti identifikované v INSSP v deseti státech, které jsou spojeny s prováděním závazků podle změny Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů, budou transponovány do konkrétních akcí. Budou definovány milníky pro řešení relevantních otázek vedoucích k udržitelným řešením, aby příslušný stát posílil svůj vnitrostátní režim v oblasti jaderného zabezpečení. Dohodnuté harmonogramy a závazky zajistí souhrnné provádění plánů;
- revize výukového materiálu: budou vyvinuta nová cvičení v rámci školení v zájmu dosažení lepšího pochopení ze strany cílové skupiny.

Očekávané výsledky projektu:

- zvýšená kapacita států dostát svým závazkům podle změny Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů;
- zahájení dalšího vývoje a zdokonalování regulačního rámce pro fyzickou ochranu;
- vypracování pokynů pro použití pouze státy k vyvinutí národních schopností v oblasti regulace, přezkumu, jakož i posuzování a inspekce jaderných zařízení s cílem zajistit jaderné zabezpečení v průběhu životního cyklu jaderného zařízení.

Projekt 2:

Udržitelné projekty

Navrhované udržitelné projekty vycházejí z intenzivní práce na rámci struktury pro detekci financovaném rozhodnutím 2013/517/SZBP. Jsou výsledkem čtyř misí zaměřených na posouzení dopadu předchozích společných akcí a rozhodnutí provedených na Kubě, v Indonésii, Jordánsku, Libanonu, Malajsii a Vietnamu. Těchto šest států požádalo o podporu MAAE v rámci jejich INSSP pro tyto projekty.

Projekty jsou zaměřeny na zajištění nástrojů na podporu „struktury pro jaderné zabezpečení a detekci“, tj. integrovaného souboru systémů a opatření v oblasti jaderného zabezpečení založeného na vhodném právním a regulačním rámci, který je nutný pro provádění strategií jednotlivých členských států pro detekci jaderných a jiných radioaktivních materiálů mimo regulační kontrolu. Navrhované projekty jsou v souladu s podporou, která je již poskytována Uníí pro zajišťování detekčních zařízení, jako jsou detekční brány radioaktivního záření (Radiation Portal Monitors, RPM) a přenosná zařízení.

2.1. Nástroje pro výcvik údržby:

Účel projektu

- pomoci státům při zajišťování dostupnosti vlastní technické a vědecké podpory, jakož i při rozvoji lidských zdrojů nezbytných pro účinné a udržitelné jaderné zabezpečení;
- zajistit optimální využívání a řádnou údržbu zařízení věnovaného Uníí během celého životního cyklu daného zařízení.

Popis projektu:

- řádná údržba je klíčovým faktorem pro detekci krádeží, sabotáží, neautorizovaných přístupů, nezákonných převodů nebo jiných protiprávních aktů zahrnujících jaderné materiály a další radioaktivní látky, nebo zařízení, které s těmito materiály a látkami souvisí a reakci na ně. Budou zavedeny nástroje pro výcvik údržby detekčního zařízení (monitory radiačních portálů a přenosná zařízení). Budou vyvinuty cvičné nástroje, aby spolu se správným používáním těchto nástrojů byl prováděn i konkrétní výcvik jejich údržby;
- výcvik údržby detekčního zařízení.

Očekávané výsledky projektu:

- zachovat podporu poskytovanou ze strany MAAE pro provádění rámce detekční struktury;
- zajistit, aby byly k dispozici výcvikové materiály a aby se využívaly s cílem podpořit výcvik všech nových zaměstnanců, kterých se to týká; prototypy výcvikových materiálů dodá členským státům Unie Pracovní skupina pro nešíření (CONOP);
- zajistit, aby detekční zařízení bylo udržováno v provozu orgány přijímajícími zemí po co nejdelší dobu.

2.2. Softwarové nástroje používané regulačními orgány

Informace mají pro efektivní provoz RPM zásadní význam. Vývoj společných datových formátů a testovacích protokolů umožňuje efektivní komunikaci mezi více operátory. Významným prvkem rozvíjení účinného obecného systému detekce je integrování dat z detekčních nástrojů, jako např. RPM pocházejících od různých operátorů do informačních sítí. Tento projekt by mohl pomoci státům významně zlepšit jejich provozní efektivitu integrováním systému detekce do vnitrostátních sítí sdílejících data. Sdílení informací mezi místem a operátorem může snížit duplicitní inspekce a rychle vyřešit neopodstatněné a falešné poplachy spojené s mnoha pasivními systémy detekce.

Tento projekt by prováděl integrovaný systém prostřednictvím softwarových nástrojů s cílem zlepšit postup analýzy a nabídnout doporučení pro vhodné vybavení. Postup zpětné vazby od regulačního orgánu k místní stanici RPM zvýší účinnost systémů a podpoří práci úředníků v první linii.

Účel projektu:

- pomoci státům při zajišťování dostupnosti vlastní technické a vědecké podpory, jakož i při rozvoji lidských zdrojů nezbytných pro účinné a udržitelné jaderné zabezpečení;
- harmonizovat data v oblasti varování tak, aby byla srovnatelná mezi různými dodavateli zařízení.

Popis projektu:

- pomáhat regulačním orgánům při integrování dat a harmonizaci poplašného softwaru tak, aby se srovnávala data od různých operátorů a rozhodování v oblasti regulace bylo založeno na správných informacích;
- pilotní nástroj bude zajištěn a vyzkoušen zúčastněnými subjekty jednotlivých států. Provedou se reálné testovací zkoušky s podporou MAAE prostřednictvím odborných misí. Testovací zpráva o výcvikovém nástroji bude vypracována a zařazena do závěrečné zprávy. Postup zpětné vazby od regulačního orgánu k místní stanici RPM zvýší účinnost systémů a podpoří práci úředníků v první linii.

Očekávané výsledky projektu:

- zařadit výcvikový modul pro vyvíjený systém stejně jako interaktivní odborný systém pro falešné poplachy. Prototypový nástroj bude zajištěn a vyzkoušen zúčastněnými subjekty jednotlivých států. Do příslušného systému bude zařazen výcvikový modul pro vyvíjený systém stejně jako interaktivní odborný systém pro falešné poplachy. Zvláštní testovací zpráva o výcvikovém nástroji bude vypracována a zaslána Komisi. Prototypy materiálů dodá členským státům Unie CONOP;

- provést „kontrolní test“ v jednom státě, provést analýzu a formulovat případné požadavky na změnu na základě zprávy o výsledcích testu;
- harmonizace na úrovni regulačního orgánu a poté mezi jednotlivými regulačními orgány v rámci jejich regionální a mezinárodní spolupráce; detekce jaderných a jiných radioaktivních materiálů a reakce na ně;
- provoz jednoho funkčního prototypu pro každou zemi;
- do příštího zadání zakázky na RPM zařadit protokol s cílem zahrnout specifické požadavky relevantní pro příslušný software.

Projekt 3:

Posílení jaderného zabezpečení s regionálním zaměřením na sousedství EU a Latinskou Ameriku

Cílem tohoto projektu je posílit kapacity jednotlivých států pro vývoj a vypracování legislativního a regulačního rámce a budovat kapacity v rámci členských států MAAE pro zavedení komplexního režimu v oblasti národního jaderného zabezpečení. Unie zahájila regionální projekt v subsaharské Africe zabývající se bezpečností, zabezpečením a zárukami v oblasti produkce a dopravy uranu a bezpečného řízení radioaktivních zdrojů. Tento projekt vyvíjí podobné činnosti v oblasti jaderného zabezpečení jako činnosti navrhované v rámci tohoto projektu této kapitoly. Pro MAAE budou tudíž přínosem zpětná vazba a výsledky evropského projektu s cílem provádět činnosti celkově nebo zčásti v daných regionech. Program je v souladu s pokyny stanovenými v bodu 13 rezoluce generální konference MAAE č. 10, v němž byl sekretariát vyzván, aby usnadnil proces koordinace související s rozhraním mezi bezpečností a zabezpečením. Bude se to týkat dvou divizí MAAE: NRSW (bezpečnost) a NSNS (zabezpečení) ohledně subregionálního přístupu v oblasti kapacit.

3.1. Posilování jaderného zabezpečení

Účel projektu:

- posílit kapacity příslušných států za účelem předcházení trestným či úmyslným neoprávněným činům využívajícím jaderné nebo jiné radioaktivní materiály mimo regulační kontrolu, jakož i za účelem odhalování těchto činů a reakce na ně a v zájmu ochrany osob, majetku a životního prostředí před těmito činy, mimo jiné i tím, že bude pokud možno vyvíjeno úsilí o budování kapacit na regionální úrovni.

Popis projektu:

- činnosti identifikované v INSSP v deseti státech, které jsou spojeny s prováděním národních režimů v oblasti jaderného zabezpečení, budou transponovány do konkrétních akcí. Budou definovány milníky pro řešení relevantních otázek vedoucích k udržitelným řešením pro příslušný stát v oblasti jaderného zabezpečení. Dohodnuté lhůty a závazky zajistí komplexní provádění plánů; tyto plány budou prováděny po křížové kontrole se stávajícími projekty středisek excelence EU v chemické, biologické, radiologické a jaderné oblasti.

Očekávané výsledky projektu:

- zvýšené vnitrostátní kapacity přijímajících zemí.

3.2. Posilování vnitrostátního právního a regulačního rámce jaderného zabezpečení

Účel projektu:

- posílit vnitrostátní legislativní a regulační rámec, jakož i kapacitu států pro rozvoj výměny osvědčených postupů na regionální úrovni, které se týkají jakéhokoli orgánu zapojeného do zabezpečení jaderných a jiných radioaktivních materiálů pod regulační kontrolou i mimo ni;
- poskytnout státům nákladově efektivní prostředky, které jim pomohou při plnění vnitrostátních, regionálních a mezinárodních povinností, přijímání závazných a mezinárodních právních nástrojů a plnění závazků v rámci nezávazných právních nástrojů.

Popis projektu:

- sjednání odborných misí s cílem zjistit mezery ve stávajících právních a správních předpisech; pomoc státům při případném přizpůsobení optimálním využíváním evropského práva existujícího v relevantních oblastech;
- případné využití synergií s ostatními mezinárodními organizacemi, např. se Světovou celní organizací (WCO);
- vedení jednání v zapojených státech ohledně jejich strategií a zajištění podpory pro vybudování jejich vlastní infrastruktury;
- budování povědomí pro subjekty přijímající politická rozhodnutí ohledně významu adekvátní legislativy a regulace v oblasti jaderného zabezpečení;
- začlenění do INSSP zapojených států.

Očekávané výsledky projektu:

- pomoc při vypracovávání právních a správních předpisů pro jednotlivé země;
- případná aktualizace právních a správních předpisů;
- zpráva popisující současný stav a doporučení pro právní a regulační rámec příslušného státu;
- závazek ze strany příslušného státu k provádění doporučení a provádění navazujících činností po dvou letech;
- zjištění a posouzení výsledku;
- integrace výsledků do závěrečné zprávy.

3.3. Zabezpečení radioaktivních zdrojů

Účel projektu:

- posílit regulační infrastrukturu příslušných států pro zabezpečení radioaktivních zdrojů, souvisejících zařízení a souvisejících činností, včetně dopravy;
- případně zřídit vnitrostátní registry radioaktivních zdrojů ve vybraných státech;
- spolupracovat s příslušnými státy na stanovení a provedení národních strategií pro řízení zdrojů, které přestaly být využívány, včetně navrácení do země původu nebo dodavatele; bezpečné skladování v jednotlivých státech až do likvidace, nebo vývoz pro recyklaci či opětovné využití nebo bezpečné skladování, jak je uvedeno v projektu 7.

Popis projektu:

Zajistit zabezpečení zdrojů prostřednictvím:

- zřízení národního soupisu radioaktivních zdrojů a posouzení fyzické ochrany systémů v zařízeních;
- sjednání pěti odborných misí a vydání souhrnných zpráv včetně současného stavu a doporučení.

Očekávané výsledky projektu

- hodnotící zprávy v návaznosti na mise shrnující zjištění ohledně národních soupisů nebo stavu fyzické ochrany v zařízeních;
- zavedení opatření v oblasti fyzické ochrany v zařízeních, v nichž jsou používány nebo skladovány vysoce aktivní zdroje;
- zařízení na podporu regulačních orgánů při zajišťování inspekci zařízení v oblastech národní bezpečnosti a zabezpečení.

3.4. Rozvoj lidských zdrojů

Účel projektu

Posílit kapacity příslušných států za účelem předcházení trestným či úmyslným neoprávněným činům využívajícím jaderné nebo jiné radioaktivní materiály mimo regulační kontrolu, jakož i za účelem odhalování těchto činů a reakce na ně a v zájmu ochrany osob, majetku a životního prostředí před těmito činy, mimo jiné i tím, že bude pokud možno vyvíjeno úsilí o budování lidských zdrojů a kapacit na regionální úrovni.

Popis projektu

- s řádným ohledem na podobné úsilí, které bylo dosud vyvíjeno, a v zájmu zajištění pokračování v takovém úsilí provádět kurzy odborného rozvoje pro členy fakult jednotlivých univerzit plánujících zavedení postgraduálních kursů v oblasti jaderného zabezpečení s cílem umožnit členům fakult přednášet na svých institucích kulturu jaderného zabezpečení;
- podporovat nabízení odborné přípravy v oblasti kultury jaderného zabezpečení pro různé odborné posluchače prostřednictvím NSSC nebo středisek excelence EU v chemické, biologické, radiologické a jaderné oblasti umístěných v příslušném regionu;
- zadávat objednávky na speciální zařízení pro účely vzdělávání a výcviku, jako např. nástroje reálné detekce používané úředníky v první linii, které by měly být používány a zvládnuty studenty nebo praktikanty.

Očekávané výsledky projektu:

- nejméně 15 členů fakulty bude v rámci kurzů odborného rozvoje proškoleni v oblasti, která bude určena později (bude poskytnut seznam proškolených členů fakulty);
- nejméně dva výcvikové kurzy provedené prostřednictvím NSSC v daném regionu (bude poskytnut seznam kursů a proškolených úředníků);
- učební a výcvikový materiál bude k dispozici v kurzech odborného rozvoje a v rámci jednotlivých školení (materiály budou rovněž přezkoumány zástupci Unie).

3.5. Zaměření na Latinskou Ameriku

Zaměření na španělsky mluvící státy Latinské Ameriky. Cílem je přeložit co nejvíce příslušných dokumentů do španělštiny s cílem lépe využít výsledky činností těchto států.

3.5.1. Vzdělávací program

Mezinárodní/regionální seminář v oblasti jaderného zabezpečení

Čtrnáctidenní seminář bude určen odborníkům z rozvojových se zemí, v ideálním případě majícím 1 až 3 roky zkušeností a pracujícím v relevantní instituci ve své domovské zemi s odpovědností pokrývající některé aspekty jaderného zabezpečení. Kandidáti by měli mít specifický kariérní zájem na znalostech v oblasti jaderného zabezpečení, i když jejich akademické zázemí se může lišit. K přihlášce se vyzývají zejména kandidáti z vědeckého nebo technického oboru relevantního pro jaderné zabezpečení, jako např. jaderná fyzika, jaderné strojírenství nebo politické vědy, nebo ze souvisejících oborů.

Tato činnost by měla být pořádána ve Španělsku a přednášky by měly být ve španělštině a angličtině. Zaměření bude na státy Latinské a Střední Ameriky. Program vzdělávání bude založen na programech používaných ve školách pořádaných v Mezinárodním centru pro teoretickou fyziku s podporou italské vlády.

Regionální seminář v oblasti jaderného zabezpečení na Kubě

Regionální seminář v oblasti jaderného zabezpečení na Kubě bude vycházet z obsahu a materiálů popsanych v bodě 3.5.1 výše. Bude to prováděno ve spojení se Střediskem na podporu jaderného zabezpečení, které se zřizuje na Kubě. Tento seminář má být využit na regionální úrovni a má rozvíjet vzdělávání v Latinské Americe v oblasti jaderného zabezpečení.

Očekávané výsledky projektu:

- zlepšit v regionu chápání zásad jaderného zabezpečení.

3.5.2. Činnosti v oblasti jaderného zabezpečení materiálů mimo regulační kontrolu navazující na předchozí společné akce a rozhodnutí

Účel projektu

- zajistit udržitelnost práce zahájené v rámci předchozích společných akcí a rozhodnutí a nadále posilovat jaderné zabezpečení ve státech Latinské a Střední Ameriky.

Popis projektu

MAAE obdržela řadu žádostí o pomoc v Latinské a Střední Americe, jejichž provedení by zajistilo udržitelnost činností zahájených v rámci předchozích společných akcí a rozhodnutí. Žádosti jsou identifikovány v INSSP a týkají se odborných misí, zejména v nemocnicích, prací v terénu, národních, regionálních a mezinárodních výcvikových kursů a zadávání zakázek na detekční zařízení v Argentině a na Kubě.

Očekávané výsledky projektu

- provádění činností v identifikovaných státech.

3.6. Jaderné zabezpečení materiálů mimo regulační kontrolu ve státech v sousedství EU

Účel projektu

- provádět odborné mise, výcvik v terénu, národní, regionální a mezinárodní kursy a zadávání zakázek na detekční zařízení v Ázerbájdžánu, Jordánsku, Maroku a na Ukrajině a v jiných státech v sousedství EU.

Projekt 4:

Posilování povědomí o počítačové bezpečnosti

Oddělení jaderného zabezpečení MAAE nabízí integrovaný soubor činností s cílem pomoci státům při zavádění a posilování počítačové bezpečnosti v rámci národních režimů v oblasti jaderného zabezpečení. Tento projekt bude podporovat program MAAE činností na pomoc států při zlepšování počítačové bezpečnosti v rámci jejich režimů jaderného zabezpečení.

Účel projektu:

- MAAE usiluje o pomoc při budování povědomí a zajišťování vedení pro státy s cílem posílit jejich schopnost předcházet celé řadě nehod v oblasti jaderného zabezpečení a reagovat na ně. Podpora je zaměřena na prevenci a detekci nehod v oblasti bezpečnosti informací a reakci na ně, přičemž tyto nehody mají potenciál přímo nebo nepřímo negativně ovlivnit jadernou bezpečnost a jaderné zabezpečení.

Popis projektu:

- poskytovat mezinárodní a regionální podporu v oblasti výcviku a vzdělávání s cílem posílit povědomí o počítačové bezpečnosti a rozvoj kapacity;
- poskytovat podporu vývoji národní kapacity v oblasti bezpečnosti informací a počítačů v zájmu režimů jaderného zabezpečení;
- provádět a usnadňovat zasedání a fóra odborníků s cílem podporovat výměnu informací a diskuse o nejdůležitějších otázkách v oblasti počítačové bezpečnosti;
- zajistit podporu pro mezinárodní konferenci MAAE/sympóziu o počítačové bezpečnosti v jaderném světě v roce 2019 (sídlo MAAE).

Očekávané výsledky projektu

- zvýšené povědomí o potřebách počítačové bezpečnosti důležitých pro jaderné zabezpečení a vypracování podpůrných materiálů/rozvoj podpůrných aktivit s cílem usnadnit vývoj a posilování programu počítačové bezpečnosti;
- zvýšená národní kapacita zavádění a udržování počítačové bezpečnosti jako prvek režimu jaderného zabezpečení;

- povědomí a využívání pokynů národní strategie záchranné sítě (NSNS) a podpůrných aktivit na pomoc při posilování počítačové bezpečnosti ve vlastních státech jako prvek režimů jaderného zabezpečení;
- globální/regionální výměna informací o získaných zkušenostech a osvědčených postupech souvisejících se zaváděním počítačové bezpečnosti v rámci režimu jaderného zabezpečení;
- zlepšení spolupráce s partnery z oblasti průmyslu a mezi nimi při rozvoji technologií a služeb, které zajišťují větší úroveň ochrany před kybernetickou trestnou činností a větší odolnost vůči ní;
- národní výcvikové struktury pro budování kapacity v oblasti počítačové bezpečnosti v rámci příslušného režimu jaderného zabezpečení, např. pomoc střediskům podpory jaderného zabezpečení při vývoji vzdělávacích programů v oblasti počítačové bezpečnosti;
- usnadnění centralizovaného sdílení informací s cílem podpořit výměnu informací v oblasti počítačové bezpečnosti relevantní pro subjekty v oblasti jaderného zabezpečení;
- pořádání mezinárodní konference MAAE/sympózia o počítačové bezpečnosti v jaderném světě.

Projekt 5:

Zabezpečení jaderných materiálů a jaderných zařízení

MAAE bude nadále přispívat ke zlepšování jaderného zabezpečení na celosvětové úrovni i na úrovni jednotlivých států prostřednictvím činností vyvíjených na žádost států za účelem podpory jejich úsilí o omezení rizika, že by jaderný či jiný radioaktivní materiál mohl být při používání, skladování nebo přepravě využit k nepřátelskému jednání. Národní systémy pro jaderné zabezpečení je nutno podporovat zlepšováním zabezpečení v jaderných zařízeních nebo v oblasti radioaktivních zdrojů a systematickým zajištěním výcviku na vnitrostátní úrovni, jakož i zajištěním specifické technické podpory požadované pro efektivní využívání a údržbu systémů fyzické ochrany a dalších technických systémů v oblasti jaderného zabezpečení.

Účel projektu:

- posílit první linii obrany států v podobě zabezpečení jaderných materiálů a jaderných zařízení.

Popis projektu:

- zlepšení fyzické ochrany jednoho zařízení s cílem zajistit soulad s doporučeními stanovenými v dokumentu INFCIRC/225/Rev.5;
- posoudit systémy fyzické ochrany v jaderných zařízeních na základě žádostí členských států.

Očekávané výsledky projektu:

- zabezpečené jaderné materiály a jaderná zařízení; pomoci příslušnému státu udržitelně udržovat poskytnuté zařízení po jeho instalování;
- zajistit posouzení dopadu přidané hodnoty a přínosů financování Unie.

Projekt 6:

Mise mezinárodní poradenské služby v oblasti fyzické ochrany (IPPAS)

Program mezinárodní poradenské služby v oblasti fyzické ochrany (IPPAS), zahájený v roce 1995, je základním článkem úsilí MAAE na pomoc členským státům s cílem zavést a udržovat efektivní režim fyzické ochrany v zájmu ochrany proti nedovolenému přemísťování jaderných materiálů a proti sabotážím jaderných zařízení a jaderných materiálů. Tento program poskytuje vzájemné poradenství ohledně provádění relevantních mezinárodních nástrojů, zejména změny Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů, jakož i o provádění rady pokynů MAAE v oblasti jaderného zabezpečení, zejména základních pokynů a doporučení.

Účel projektu:

- napomáhat státům transponovat ustanovení mezinárodních nástrojů v oblasti jaderného zabezpečení a pokynů MAAE do regulačních požadavků pro vypracování a provoz systémů fyzické ochrany;
- poskytnout státním orgánům a zařízením nové koncepce a identifikovat a projednat osvědčené postupy v oblasti fyzické ochrany, které by mohly být přínosné pro posílení jaderného zabezpečení.

Popis projektu

- provést a završit mise IPPAS v šesti státech;
- na základě žádostí, jež MAAE již obdržela, vést mise v Bělorusku, v Demokratické republice Kongo, na Jamajce, v Libanonu, na Madagaskaru a ve Vietnamu.

Očekávané výsledky projektu

- posílit v cílových zemích jaderné zabezpečení a jeho udržitelnost;
- vypracovat pro dotčené země závěrečné zprávy o misích, jež budou zahrnovat popis navazujících činností.

Projekt 7:

Přemístění zdrojů zpět do země původu

Zabezpečení radioaktivních zdrojů je třeba řešit ve všech fázích životního cyklu včetně doby, kdy tyto zdroje přestanou být používány. Státy budou vybízeny k vypracování vnitrostátních strategií správy nepoužívaných zdrojů, zahrnujících jednu či více z těchto možností správy: přemístění zpět do země původu nebo dodavatele, umístění do vnitrostátního zabezpečeného skladiště až do likvidace nebo vývoz pro účely recyklace či opětovného použití nebo zabezpečeného uskladnění.

Účel projektu:

- pokračovat v podpoře, kterou MAAE poskytuje státům za účelem posílení vnitrostátních kapacit pro jaderné zabezpečení v zájmu ochrany osob, majetku a životního prostředí před událostmi z oblasti jaderného zabezpečení souvisejícími s použitím jaderného či jiného radioaktivního materiálu mimo regulační kontrolu. Zahrnut zde bude i rozvoj vnitrostátních kapacit pro správu nepoužívaných zdrojů, vyhledávání opuštěných zdrojů a v případě potřeby jejich přemístění zpět do země původu nebo vývoz pro účely recyklace. V závislosti na urgentnosti v případě zdrojů objevených v rámci činností projektu 3 souvisejících se zřízením národních soupisů bude za využití tohoto financování několik vysoce aktivních zdrojů přemístěno zpět do země původu;
- lokalizovat a určit radioaktivní zdroje v situacích, ve kterých vyvstává potřeba tyto zdroje upravit a přemístit je do bezpečných a zabezpečených skladů ve vybraných zemích nebo je přemístit zpět do země původu nebo dodavatele.

Popis projektu

- v závislosti na urgentnosti v případě objevených zdrojů, jež budou na základě národních soupisů zřízených v rámci projektu 3 určeny k přemístění zpět do země původu, bude několik stanovených zdrojů přemístěno zpět do země původu;
- přijímající státy určí Unie na základě návrhu ze strany MAAE.

Očekávané výsledky projektu

- konsolidace a úprava zdrojů;
- přemístění dvou stanovených zdrojů zpět do země původu nebo jejich vývoz pro účely recyklace či opětovného použití.

Při výběru zdrojů, jež mají být zpětně přemístěny, budou uplatněna tato kritéria: vysoce aktivní zdroj (kategorie 1 nebo 2); evropský původ; v daném okamžiku nejsou k dispozici žádné finanční prostředky na zpětné přemístění; zpětné přemístění jediného zdroje, což znamená, že daný zdroj není součástí širšího soupisu, a zpětné přemístění jediného zdroje by tak mělo v důsledku vysoký účinek z hlediska snížení rizika.

Projekt 8

Činnosti navazující na projekty cyklů IV až VI

8.1. Vnitřní hrozby, systém evidence a kontroly jaderného materiálu

Účel projektu:

- navrhuje se pokračovat v činnostech prováděných v rámci předchozích společných akcí a rozhodnutí a v rámci poslední dohody o příspěvcích podle rozhodnutí 2013/517/SZBP se zaměřením na tyto dvě otázky: preventivní a ochranná opatření proti vnitřním hrozbám a evidence a kontrola jaderného materiálu.

Popis projektu:

- poskytnout základní poznatky o konceptech, metodikách a technologiích, jež jsou v souladu se závaznými i nezávaznými nástroji v oblasti jaderného zabezpečení; představit prvky účinného vnitrostátního systému evidence a kontroly jaderného materiálu v jaderných zařízeních, s cílem zvýšit schopnost členských států odhalit nepovolené použití nebo přesun jaderného materiálu; seznámit členské státy s vnitřními hrozbami a identifikovat preventivní a ochranná opatření proti vnitřním hrozbám.

Očekávané výsledky projektu:

- díky kurzům budou členské státy disponovat osvědčenými postupy vycházejícími z pokynů a zkušeností odborníků, kteří členským státům pomáhají plnit v jaderných zařízeních potřeby a cíle v oblasti jaderného zabezpečení;
- evidence a kontrola jaderného materiálu: cílem kurzu je vybudovat povědomí o potřebě vnitrostátního systému evidence a kontroly jaderného materiálu v jaderných zařízeních, jež bude účinně odhalovat nepovolené přesuny jaderného materiálu, zejména do rukou nestátních aktérů. V rámci kurzu budou porovnány prvky vnitrostátního programu evidence a kontroly jaderného materiálu se zárukami MAAE a budou identifikovány rozdíly mezi nimi;
- vnitřní hrozby: cílem kurzu je seznámit účastníky s opatřeními jaderného zabezpečení zaměřenými na vnitřní hrozby včetně nepovoleného přesunu (odcizení) jaderného materiálu a sabotáže, jakož i s otázkami kybernetické bezpečnosti v zařízeních obsahujících jaderný materiál;
- díky dokumentům z řady publikací MAAE obsahujících pokyny v oblasti jaderného zabezpečení se členským státům dostane komplexního vedení v otázkách plnění cílů efektivních systémů jaderného zabezpečení;
- evidence a kontroly jaderného materiálu: díky dokumentům NSS 25-G a NST-33 budou mít členské státy k dispozici pokyny k různým aspektům provádění evidence a kontroly jaderného materiálu, včetně správy systému evidence a kontroly, používání záznamů, fyzického pořizování soupisů, kontrol jaderného materiálu, přesunů jaderného materiálu, detekce, vyšetřování a řešení chyb v rámci evidence a kontroly jaderného materiálu a hodnocení a testování účinnosti systému evidence a kontroly jaderného materiálu;
- vnitřní hrozby: díky dokumentu NSS 8 budou mít členské státy k dispozici pokyny k preventivním a ochranným opatřením proti vnitřním hrozbám týkajícím se nepovoleného přesunu jaderného materiálu a sabotáže jaderného materiálu a jaderných zařízení; tento dokument odkazuje na dokument NSS 13. Dokument NSS 8 poskytuje obecné pokyny týkající se vnitřních hrozeb na základě pojetí odstupňovaného přístupu, vymezuje vnitřní hrozby a způsoby kategorizace osob, které vnitřní hrozbu představují, identifikaci cílů a systémů v zařízeních, jež je nutno chránit před nepřátelským jednáním, jakož i uplatňování a hodnocení preventivních a ochranných opatření na úrovni zařízení, jež jsou proti vnitřním hrozbám zaměřena.

8.2. Rozvoj zabezpečení a bezpečnosti přepravy**Účel projektu:**

MAAE vypracuje komplexní pokyny v rámci řady publikací obsahujících pokyny v oblasti jaderného zabezpečení, díky nimž budou moci členské státy lépe plnit své závazky podle mezinárodního právního rámce v oblasti jaderného zabezpečení. Jsou zapotřebí dodatečné pokyny týkající se zabezpečení jaderného a dalšího radioaktivního materiálu během přepravy.

Popis projektu:

- do činností, jež státům napomůžou při posilování zabezpečení přepravy, budou zapojeni regulátoři a další příslušné orgány, které v rámci zabezpečení přepravy radioaktivního materiálu nesou odpovědnost a plní určitou úlohu. V současné době jsou odborná příprava a pokyny ohledně bezpečnosti a zabezpečení poskytovány členským státům převážně odděleně, ačkoli v řadě členských států je publikum totožné. MAAE je přesvědčena, že vyvážením stávajících bezpečnostních sítí na regionální úrovni by mohly být poskytovány společné kurzy odborné přípravy zaměřené na zabezpečení materiálu a zahrnující styčné plochy se zabezpečením a bezpečností přepravy.

Očekávané výsledky projektu:

- vypracování příručky věnované zabezpečení a bezpečnosti radioaktivních zdrojů během přepravy. Tato příručka by mohla rovněž posloužit osobám činným v oblastech zabezpečení a bezpečnosti jako nástroj pro lepší porozumění činnostem jednotlivých aktérů, a v důsledku tak vést k pevnější a efektivnější kultuře bezpečnosti a zabezpečení;
- uskutečnění jednoho mezinárodního, jednoho regionálního a dvou vnitrostátních kurzů odborné přípravy prostřednictvím regionálních sítí, a to s cílem zajistit informovanost o potřebě zabezpečení dopravy radioaktivního materiálu a poskytnout účastníkům vědomosti nezbytné pro vypracování a provádění vnitrostátních požadavků na zabezpečení přepravy.

8.3. Jaderné forenzní vědy

Účel projektu:

- mezinárodní konference věnované pokroku v jaderných forenzních vědách vyzdvihly potřebu regionálních přístupů v jaderných forenzních vědách, aby bylo možno zohlednit společné požadavky členských států a jejich stávající kapacity při jejich rozvoji kapacit v této oblasti tak, aby odpovídaly jejich potřebám v rámci infrastruktury jaderného zabezpečení. Jeden africký členský stát vyjádřil v rámci rozvoje a revize integrovaných plánů podpory jaderného zabezpečení zvláštní zájem o zahrnutí jaderných forenzních věd do reakce na nehody v oblasti jaderného zabezpečení. Tento zájem vychází z urychleného růstu, k němuž v Africe dochází v závislosti na pohotovém přístupu k jaderným a dalším radioaktivním materiálům v průmyslu, medicíně a výzkumu, avšak je narušován závažnými bezpečnostními hrozbami spočívajícími v možném zapojení teroristických skupin, jež provedly útoky v severní a subsaharské Africe.

Popis projektu:

- MAAE bude vyvíjet soustředěné úsilí v zájmu reakce na potřeby členských států prostřednictvím inovací tak, aby byla zahrnuta i orientace na laboratorní metody. MAAE pilotně testovala nový praktický úvod do odborné přípravy v oblasti jaderných forenzních věd uskutečňované v laboratořích jaderných forenzních věd. Projekt bude zahrnovat mezinárodní kurz odborné přípravy pro osoby z praxe a dlouhodobý studijní pobyt pro vědecké pracovníky v čelné laboratoři jaderných forenzních věd pod odborným vedením ze strany hostitelské instituce a MAAE.

Očekávané výsledky projektu:

- významnou složkou podpory v oblasti jaderných forenzních věd v severní Africe je rozvoj lidských zdrojů, například pokud jde o odborníky na danou problematiku. V celém regionu budou identifikována témata a příležitosti pro budoucí forenzní činnosti a rozvoj (např. výzkum, vynucování práva, analytické kapacity, těžba uranu a zabezpečení radioaktivních zdrojů). Na tomto základě budou vymezeny činnosti týkající se jaderných forenzních věd v severní Africe. Zasedání budou probíhat v angličtině i francouzštině a veškerá dokumentace bude přeložena do francouzštiny, aby ji mohly přijímající země vzít snáze za svou.

Možné přijímající země: všechny státy severní Afriky a státy v sousedství EU.

8.4. Zřízení účinného rámce vnitrostátní reakce

Všechny státy uznaly hrozbu jaderného terorismu jako zdroj znepokojení, přičemž riziko, že by jaderný nebo jiný radioaktivní materiál mohl být použit při spáchání trestného činu nebo úmyslně použit nedovoleným způsobem, představuje závažnou hrozbu pro národní i regionální bezpečnost s potenciálními důsledky pro obyvatelstvo, majetek i životní prostředí.

Potenciální důsledky použití jaderného nebo jiného radioaktivního materiálu při spáchání trestného činu nebo jeho úmyslného použití nedovoleným způsobem mimo regulační kontrolu závisejí na množství dotčeného materiálu, jeho formě, složení a aktivitě. Takovéto činy by mohly mít závažné zdravotní, sociální, psychologické a hospodářské dopady, napáchat značné škody na majetku a vést k vážným politickým a ekologickým událostem. Například se pravidelně konají významné veřejné akce s mezinárodním rozměrem. Vzhledem k jejich viditelnosti, plynoucí z nepřetržitého pokrytí sdělovacími prostředky, panuje obecné přesvědčení, že existuje značné riziko teroristického útoku během politického či ekonomického summitu na vysoké úrovni nebo během významného sportovního utkání.

K přesunům jaderného a dalšího radioaktivního materiálu dochází denně, ať se jedná o přesuny povolené a podléhající vnitrostátním a mezinárodním předpisům pro přepravu, nebo o přesuny nepovolené, případně prováděné osobami, které se chtějí vyhnout detekci. Díky účinným opatřením kontroly jaderného zajištění lze snáze zajistit, aby docházelo pouze k legitimním přesunům a aby byly uplatňovány realistické a efektivní postupy v zájmu prevence a detekce nehod a urychlené reakce na ně.

Připravenost v oblasti prevence a detekce nehod v oblasti jaderného zabezpečení, jakož i v oblasti reakce na ně je v odpovědnosti každého státu, a to včetně nehod, jež mohou mít za následek radiační mimořádnou situaci.

Účel projektu:

- v zájmu zachování a posílení kapacit členských států v oblasti reakce na trestné či úmyslné neoprávněné činy využívající jaderné nebo jiné radioaktivní materiály poskytuje MAAE pomoc zaměřenou na zřízení účinného rámce vnitrostátní reakce. V této souvislosti se MAAE snaží pomáhat členským státům při detekci jaderného nebo jiného radioaktivního materiálu mimo regulační kontrolu a při reakci na nehody v oblasti jaderného zabezpečení, a za tímto účelem uskutečňuje poradní a hodnotící mise, poskytuje odbornou přípravu v oblasti lidských zdrojů, zajišťuje pomoc věnovanou uplatňování nástrojů mezinárodního práva a vypracovává a zpřístupňuje státům mezinárodně akceptované pokyny.

Popis projektu:

- napomoci státům při vybudování a spravování účinné vnitrostátní infrastruktury reakce prostřednictvím plánování, koordinace, provádění a sledování výsledků těchto činností;
- provádění poradních/servisních misí ve státech, s cílem identifikovat a doporučit možná zlepšení rámce pro reakci v oblasti jaderného zabezpečení;
- poskytování technické podpory státům při budování kapacit pro účinná opatření reakce v oblasti jaderného zabezpečení, včetně řízení scénářů týkajících se trestné činnosti související s radiologickými materiály a významných veřejných akcí;
- pomoc při budování kapacit zahrnující pořádání veřejné přípravy, praktických školení, cvičení a seminářů ohledně opatření pro reakci v oblasti jaderného zabezpečení.

Očekávané výsledky projektu:

- očekává se, že státy účastníci se tohoto programu budou disponovat posílenými vnitrostátními kapacitami pro reakci na trestné či úmyslné neoprávněné činy využívající jaderné nebo jiné radioaktivní materiály, neboť bude zajištěna jejich schopnost urychleně posoudit a kategorizovat konkrétní nehodu na základě faktorů zahrnujících ohrožení, potenciální důsledky pro obyvatelstvo a životní prostředí, hospodářský dopad a povahu použitého jaderného či jiného radioaktivního materiálu.

8.5. Detekce

Účel projektu:

- jedná se o činnosti navazující na činnosti uskutečněné v oblasti detekce na základě předchozích společných akcí a rozhodnutí a poslední dohody o přispěvcích. Jedním z nezbytných prvků na podporu účinného režimu jaderného zabezpečení je vypracování vnitrostátní strategie detekce. Účinná struktura pro jaderné zabezpečení a detekci z takové vnitrostátní strategie detekce vychází, jakož i z vnitrostátního právního a regulačního rámce pro jaderné zabezpečení, a je podporována dobře fungujícím systémem pro vynucování práva.

Popis projektu:

- MAAE zamýšlí uskutečnit šest odborných misí a poskytnout nástroje pro detekci, a to s důrazem na navržení a vybudování struktury pro detekci.

Očekávané výsledky projektu:

- dar v podobě vybavení pro detekci v souladu se strategií detekce.

II. PODÁVÁNÍ ZPRÁV A HODNOCENÍ

MAAE předloží vysokému představiteli a Komisi dvě výroční zprávy a závěrečnou finanční a popisnou zprávu o provádění projektů, jakož i tři neformální pololetní zprávy o pokroku. Bude-li třeba, MAAE vypracuje na žádost Komise cílené neformální popisné zprávy týkající se konkrétních témat.

Závěrečná finanční a popisná zpráva bude obsahovat přehled podrobných informací o provádění všech projektů a kromě toho bude zahrnovat:

- komplexní testovací zprávu o výcvikovém nástroji podle bodu 2.2 kapitoly I, jež bude do závěrečné zprávy začleněna;
- zprávu o současném stavu a doporučení pro právní a regulační rámec příslušného státu podle projektu 3, v souladu s požadavky na důvěrnost ze strany přijímajícího státu;
- výsledky dosažené podle bodu 3.2 kapitoly I.

Kopie všech zpráv budou zaslány delegaci Unie ve Vídni.

III. BEZNÁKLADOVÁ ÚČAST ODBORNÍKŮ POCHÁZEJÍCÍCH Z ČLENSKÝCH STÁTŮ EU

Pro úspěšné provádění tohoto rozhodnutí je nezbytné aktivní zapojení odborníků pocházejících z členských států Unie. MAAE tyto odborníky v rámci uvedených projektů využije. MAAE vypracuje návrhy na financování nákladů na personál z příspěvků na základě analýzy potřeb, jakmile bude schválen seznam příjemců. Nasazení tohoto personálu bude podléhat pravidlům MAAE.

IV. DOBA TRVÁNÍ

Celková odhadovaná doba trvání projektů je třicet šest měsíců.

V. PŘÍJEMCI

Přijímající země v rámci jednotlivých projektů budou vybrány z níže uvedených seznamů.

Dospějí-li státy k rozhodnutí, že nejsou schopny pomoc přijmout, navrhne MAAE Pracovní skupině pro nešíření nové příjemce, a to na základě potřeb identifikovaných prostřednictvím INSSP.

Příjemci projektu 1 budou: v Africe: Alžírsko, Egypt, Mauritánie, Niger, Maroko, Tunisko; v Asii a Tichomoří: Malajsie, Pákistán a další státy žádající o podporu MAAE, jež budou určeny později; v Latinské Americe a Karibiku: Argentina, Chile, Kolumbie, Kuba, Peru, Uruguay; dále státy v sousedství EU.

Příjemci projektu 2 budou Kuba, Indonésie, Jordánsko, Libanon, Malajsie a Vietnam.

Příjemci projektu 3 budou státy v sousedství EU: Albánie, Alžírsko, Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Egypt, Gruzie, Jordánsko, Libanon, Libye, Bývalá jugoslávská republika Makedonie, Mauritánie, Moldavská republika, Černá Hora, Maroka, Tunisko, Turecko a Ukrajina; dále pak země Latinské a Střední Ameriky: Bolívie, Chile, Kolumbie, Kuba, Ekvádor, Honduras, Panama, Paraguay.

Příjemci projektu 4 budou státy/regiony severní Afriky, jihovýchodní Asie a Latinské Ameriky, jež se nacházejí v počáteční fázi vývoje programu využívání jaderné energie a zkoumají kapacity reaktorů, a dále Vietnam, Egypt, Turecko, Thajsko a další, o nichž bude rozhodnuto později;

Příjemcem projektu 5 bude Egypt.

Příjemci projektu 6 budou Bělorusko, Demokratická republika Kongo, Jamajka, Libanon, Madagaskar a Vietnam.

Příjemci projektu 7 budou vybráni z těchto zemí: Albánie, Bahrajn, Burkina Faso, Bývalá jugoslávská republika Makedonie, Libanon a Madagaskar.

Příjemci projektu 8 budou Alžírsko, Albánie, Bangladéš, Kuba, Gruzie, Kazachstán, Malajsie, Maroko, Ukrajina, Vietnam nebo jiné státy z Afriky, Asie a Střední a Latinské Ameriky žádající od MAAE podporu v otázkách INSSP, o nichž bude rozhodnuto později; konkrétní hostitelské země: Německo, Rakousko.

VI. ZVIDITELNĚNÍ EU

MAAE přijme veškerá nezbytná opatření, aby zajistila, že veřejnost bude informována o skutečnosti, že dotčenou akci financuje Unie. Tato opatření budou prováděna v souladu s Příručkou pro komunikaci a zviditelnění v rámci vnější činnosti Unie, kterou vypracovala a vydala Komise. MAAE tudíž zajistí zviditelnění příspěvku Unie prostřednictvím patřičného označení a reklamy, které vyzdvihnou úlohu Unie, zajistí transparentnost jejích činností a zvýší informovanost o důvodech vedoucích k tomuto rozhodnutí, jakož i o podpoře, kterou tomuto rozhodnutí poskytuje Unie, a o výsledcích této podpory. Na materiálech, které budou v rámci projektu vytvořeny, bude zřetelně vyobrazena vlajka Unie v souladu s pokyny Unie pro správné užívání a reprodukci vlajky. V příslušných případech MAAE vyzve zástupce Unie a členských států Unie k účasti na misích nebo na akcích souvisejících s prováděním tohoto rozhodnutí.

VII. PROVÁDĚCÍ AGENTURA

Technickým prováděním projektů bude pověřena MAAE. Projekty budou přímo provádět pracovníci MAAE, odborníci z členských států a smluvní strany. Projekty budou prováděny v souladu s finanční a správní rámcovou dohodou a s dohodou o financování, kterou uzavře Evropská komise a MAAE.
